

מבזין

חץ בקשת

"תיאוריה וביקורת", גיליונות 16 ו-17, בעריכת יהודה שנהב; הוצאת ון ליר והקיבוץ-המאוחד

חבר מבוהל התקשר לשאול, אם מסתתר משהו ברמי" זה שלי באחד ממאמרי, כאילו יש מושתלים מהשב"כ או מהמוסד בקשת-הרמוקרטית-המזרחית (הקשת). צחקתי ואמרתי שראשית, אין שואלים שאלות כאלה בטלפון, ואחר הרגעתי אותו ואמרתי, שלו היו לי ידיעות כלשהן, אז אחת מהשתיים, או שמצבי חמוד או שמצבו של השב"כ חמור. הסברתי שאין צורך להיות חובב קונספירציות מושבע על מנת לזהות סיגנדרומים קונספירטיביים מוטמעים, שפועלים בדרך הטבע בתחומים רבים. שהרי מה ההבדל בין אם השב"כ אכן מושך בחוטים של הקשת ובין אם הקשת מתנהלת כאילו השב"כ משך בחוטיה? אבל בדבר אחד אין לי צל של ספק: השב"כ עוקב אחרי תנועות כמו הקשת, גם אם אין לי ידיעות בדוקות על כך.

אחת ההוכחות הגלויות לשיבו"כ העצמי לדעת של הקשת הן רווקא תוברות "תיאוריה וביקורת" האחרונות מבית ון ליר: חוברת 16 (אביב 2000) העוסקת ב"מרחב, ארמה, בית" וחוברת 17 (חורף 2001), הממשיכה לעסוק, בין היתר, באותם נושאים, כלומר, בקשת האופנים המ"תוחכמים שבהם המימסד גוזל, מרמה, מדכא, מערים ומי פלה עלייה יצירת הייררכיות הפרדיומשול שלטוניות אידיוליות ומוסדות היטב ומעגלי אפרטהייד מובנים ובני ליים של דיכוי. את השינוי הגדול לכיוון החברתי ב"תיאוריה וביקורת" חולל עודכו החדש, פרופ' יהודה שנהב, ואין בפי די מלים להביע את התפעלותי מהתחומר המרתק ביותר שקראתי מעוררי בתחום המחקר החברתי-תרבותי בישראל.

לצערי, לא אעסוק בתכנים, אלא בהקשר המסגרותי ובהקשר הסמנטי שבהם הם הופיעו, קרי, במכון ון ליר דווקא, ולא בקשת. יהודה שנהב, יש לזכור, הפך במשך הזמן למושך העיקרי בחוטי הקשת. הוא ביסס אותה כבמה אינטלקטואלית, ועקר את היסוד המהפכני-עממי שעליו נבנתה ואילו שאפה. בג"ץ הקרקעות של הדוק"טורים (האצילים) בלבד ובראשות הפרופסור, שהגישה הקשת, שאני רואה בו מידה של זילות המשפט, הוא דוג"מה מובהקת לפועלו, שהפך את הקשת לעמותת בג"צים וקידום אקדמי. בד בבד, הפרופסור, שבעבר התבייש במ"זרחיותו, ירש את הקתררלה האשכנזית והאליטיסטית לעילא שבה כיהן המייסד עדי אופיר, איסטנים הדעת והחמלה העצמית ונציגו המובהק של השמאל האסקפיסטי והקפיטליסטי.

חלק מהכותבים ב"תיאוריה וביקורת" 16 הם חברי הקשת, כמה מההקשרים המבריקים שבו נולדו במפורש בקשת, רוב הרעיונות שבו הסתובבו בקשת, והשאר שייכים באופן טבעי להשראה והדינמיקה האידיאולוגית שהיא פיתחה בין חבריה ובמלומדים שהשקיפו עליה. המסמך החשוב והנריר הזה היה יכול וצריך להיות מפורי סם ברין ובצדק כמסמך האני-מאשים המהפכני והמובהק של הקשת. ייתכן שאז העריכה, הנייד והרפוס היו פחות משובחים, אבל הוא היה מחזק ומנכיח את יסוד "המזור" חית", הטקטי והסמנטי בלבד, שבקשת-הרמוקרטית-המ"זרחית. הוא היה מבסס את הקשת כאופוזיציה אמיתית, והשיח או היה מתפשט ופונה לשני כיווני המהפכה: לכו"ר רגנות ולפרולטר; למדכא ולמדוכא. אך בכוונת מכוון שנהב העדיף אחרת, ואני תוהה מדוע. עושה רושם שמי" שהו היה מודאג מכל הרעיונות המהפכניים וה"מסוכ"נים", שפורקו ונארזו היטב בידי חבלן משטרה טרם סיפחו לחוברת, שמסתובבים ללא משגיח כשרות בתוך הקשת. בעיני אנשים מסוימים אלה הם חומרי נפץ, חיי"דקים מסוכנים, מידע מסווג שלא כל חובבן בקשת יידע לטפל בהם בזהירות וב"סוציולוגיית הבערות" הראויה והנקוטה ב"תיאוריה וביקורת" מייסודו של עדי אופיר.

הפך את הקשת לעמותת בג"צים. פרופ' יהודה שנהב

במלים פשוטות, על מה מדברים פה בעצם בשפה גבוהה-מדברים על משטר גועני (אתני), על שוד הקרקעות הגדול, גזילת כיבשת הרש (הדיוד הציבורי והר"כוש הנטוש), ארכיטקטורה ואורבניזם נצלניים ופשיסטיים, דיכוי פיאוודלי מפיונרי של העוסק הזעיר בחסות החוק בידי ההוצאה-לפועל, קרטל פיננסי שמתפקד כמדריגה בפני עצ"מה, ומה לא. בית-זונות אמיתי. חוקר תרבות מתמוגג מזה, מצטט מזה, שולח מאמרים לזה, מתחנן לזה, מקבל תקצי"בים ושנות שבתון מזה, ואפילו בסוף מת מכבוד מזה, ופרס ישראל עוד ידרוף אחריו גם אחרי שבעים שנה בקבר. אבל דווקא כל מי שאי"נו חוקר תרבות, אנשים שהקשת נבנתה עליהם והיא הולכת ומפנה אליהם את גבה, קראו וצחקו ולא ידעו אפילו למה זה מצחיק. בחיאת-ראבך, אלברט, הם שוא"לים, זה כתוב עברית? לא, אני משיב, זה ש"בכית! ואללה! ואללה! החומרים המ"דהימים, הנוקבים והמעמיקים ביותר ש"כתבו אייפעס בישראל וסיפחו לחוברות "תיאוריה וביקורת" בעריכת שנהב וב"חסות ון ליר הם ביטוי למוגות הלב מהסוג הנלוו ביותר וכיוון בלתי נסבל לקשת. פרסום המאמרים הללו במתכונת הזאת הוא הודאה בנחיתות המזרחים אפילו ברמת האינטלקטואלים, וחיוק מת"רפס של המימסד שאותו הם מבקרים. זה מילא, אבל אחרי שגנבו את פת העני, לבוא ולגנוב גם את שפתו ולעשותה קרדום לחפור בו, מה זה אם לא שב"כית.

מחן נח

תורבות

